

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Семенова В.Г.

-
(підпис)

« »

2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва магістерської програми)

на тему:

**«Теоретичні та методичні основи управління
витратоємністю продукції ПАТ «Одеський
кабельний завод «Одескабель»**

Виконавець:

студент центру заочної форми навчання
Бордєєва Христина Георгіївна _
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

К. е. н., доцент Т
(науковий ступінь, вчене звання)
Єгупов Юрій Артемович
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТОЄМНІСТЮ ПРОДУКЦІЇ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	
1.1. Сутність і класифікація поточних витрат підприємства.....	6
1.2. Етапи розвитку теорії управління витратами.....	12
1.3. Сучасний інструментарій управління витратоємністю.....	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВИТРАТОЄМНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПАТ «ОДЕСЬКИЙ КАБЕЛЬНИЙ ЗАВОД «ОДЕСКАБЕЛЬ».....	
2.1. Загальна характеристика ПАТ «Одескабель» і оцінка результатів його виробничо-господарської діяльності	29
2.2. Формування собівартості продукції й операційних витрат ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель».....	42
2.3. Динаміка показників витратоємності продукції ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель».....	52
РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ З УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТОЄМНІСТЮ ПРОДУКЦІЇ В ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ».....	
3.1. Удосконалення факторного аналізу витратоємності продукції.....	60
3.2. Удосконалення інструментарію корегування поточних витрат з метою досягнення цільових показників.....	73
3.3. Матеріальне стимулювання зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель».....	81
ВИСНОВКИ.....	87
Список використаних джерел.....	93

ВСТУП

В умовах сучасної економіки ускладнюється система економічних зв'язків підприємств, змінюються завдання і характер управлінської діяльності. Особливого значення набуває оперативність та адекватність реагування на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища. На перший план висувається мета максимізації прибутку і збільшення ринкової вартості підприємств. Розвиваються такі види управлінської діяльності, як стратегічне планування і прогнозування, фінансове управління, підвищення ефективності як в короткостроковому, так і в довгостроковому періоді. В основі цієї діяльності лежить інформація про витрати.

Існуюча в даний час система фінансового обліку та звітності не може в достатній мірі забезпечити керівництво підприємства інформацією, необхідної для прийняття обґрунтованих і ефективних управлінських рішень.

Вітчизняними вченими розроблені багато теоретичних та практичних аспектів управління витратами. Однак організація даного процесу в рамках поточного та стратегічного управління підприємством на практиці використовується не досить повно.

Наші дослідження показали, що діюча система управління витратами не в повній мірі сприяє вирішенню проблем їх оптимізації та ефективності функціонування підприємств. Потребує подальшого удосконалення методичні основи аналізу і планування поточних витрат, стимулювання зниження їх питомої величини в розрахунку на одиницю продукції.

Дослідження проблеми управління поточними витратами визначається цілою низкою аспектів:

- по-перше, зниження поточних витрат разом зі збільшенням обсягу виробництва є одним з основних джерел зростання прибутку на підприємстві;
- по-друге, в сучасних умовах необхідні роздільний облік і планування змінних і умовно-постійних витрат, що пов'язано з їх різною роллю у

формуванні прибутку через незалежності останніх від обсягу виробництва, який до того ж в досліджуваних умовах нестабільний;

- по-третє, висока частка умовно-постійних витрат на 1 грн. обсягу продажів;

- по-четверте, на підприємствах відсутній механізм ефективного управління витратами. Управляти витратами означає управляти не тільки їх загальним рівнем, а й структурними елементами.

Проте будь-якому підприємству в сучасних умовах, щоб вижити і розвиватися, дуже важливим є усвідомлення необхідності управляти в потрібному напрямку поточними витратами.

Одним з найважливіших елементів системи управління витратами має стати стимулювання персоналу до зниження витрат з метою підвищення прибутку через внесок працівників у цей процес.

В даний час продукція вітчизняних машинобудівних підприємств відрізняється високим рівнем витратоємності, що значно знижує рівень її конкурентоспроможності. Це негативно впливає на динаміку прибутку від реалізації продукції – основне джерело технічного і соціально-економічного розвитку підприємства.

Таким чином, зниження витратоємності продукції машинобудівних підприємств є найважливішою умовою їх життєздатності, а пошук резервів і конкретних шляхів зниження окремих складових собівартості продукції є одним з основних напрямів діяльності підприємств машинобудування.

Разом з тим, управління затратною продукцією не можна ототожнювати суто з керуванням процесом зниження собівартості продукції. Управління затратною слід розглядати суто як інструмент підвищення конкурентоспроможності продукції, збільшення обсягів продажів і операційного прибутку. В цілому ж у ряді випадків для досягнення вказаних цілей підприємствам необхідно не знижувати, а навпаки, збільшувати поточні витрати на придбання більш якісних сировинних ресурсів, залучення більш

кваліфікованої робочої сили і т.п.

Сказане вище пояснює актуальність теми даної кваліфікаційної роботи, що присвячена удосконаленню теоретичних та методичних основ управління витратоємністю продукції в ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель».

Мета кваліфікаційної роботи визначила її зміст. В першому розділі досліджені теоретико-методологічні аспекти побудови системи управління витратоємністю продукції машинобудівних підприємств. Зокрема, розглянуті ключові завдання функціонування даної системи, її основні показники та складові частини. Окремий підрозділ присвячений обґрунтуванню підходів до здійснення процесу управління витратоємністю продукції на сучасних машинобудівних підприємствах.

Другий розділ присвячений аналізу динаміки показників витратоємності продукції ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель». В цьому розділі надана загальна характеристика підприємства і оцінка результатів його виробничо-господарської діяльності та фінансового стану з 2013 р. по 2018 рік, здійснений аналіз формування складу і структури повної собівартості реалізованої продукції та операційних витрат. Особливе місце в другому розділі роботи надано аналізу динаміки показників витратоємності продукції з 2013 по 2018 рік.

В третьому розділі обґрунтовані авторські рекомендації щодо підвищення ефективності системи управління витратоємністю продукції ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель». Зокрема пропозиції, спрямовані на удосконалення інструментарію факторного аналізу витратоємності продукції; методичних основ коригування поточних витрат з метою досягнення цільових показників; механізму стимулювання зниження витратоємності продукції.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумки дослідження, слід зупинитися на найбільш важливих висновках і рекомендаціях, спрямованих на удосконалення управління витратою ємністю продукції ПАТ «Одескабель».

1. ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»» входить до групи провідних підприємств по виробництву кабельно-провідникової продукції в країнах СНГ. А у виробництві кабелів зв'язку «Одескабель» вже декілька років підряд є безумовним лідером – сьогодні йому належить приблизно 30% цього ринку.

2. На протязі аналізованого періоду – з 2014 р. по 2018 рік на підприємстві склалася стійка тенденція збільшення обсягів реалізованої продукції. Можна констатувати майже 3-х кратне зростання даного показника: з 621,2 тис. грн. у 2014 р. до 1763,2 тис. грн. у звітному 2018 р. Однак, незважаючи на це, протягом аналізованого періоду спостерігається різноспрямована динаміка якісних показників виробничо-господарської діяльності підприємства.

Позитивні зміни торкнулися трьох найважливіших показників ефективності використання ресурсів підприємства. Зокрема, більш ніж у 2,5 рази збільшився рівень продуктивності праці, на 87,94 % зросла фондівіддача ОВФ і на 0,27 обертів збільшилася оборотність обігових коштів підприємства.

Проте по всім показникам, що характеризують фінансові результати діяльності підприємства, спостерігається суто негативна динаміка. Так, прибуток від реалізації продукції порівняно з базовим 2014 роком зменшився на 18 млн. 358 тис. грн. (або на 24,13%). У звітному же році даний показник скоротився практично вдвічі й склав 57,7 млн. грн. проти 112,5 млн. грн. у 2017 році.

Слідством відміченої негативної динаміки фінансового результату від реалізації продукції сталося суттєве зниження рівня рентабельності

реалізованої продукції: на 4,25 пунктів у звітному 2018 році і на 10,57 пунктів протягом всього аналізованого періоду.

3. Протягом аналізованого періоду на підприємстві спостерігається безперервне абсолютне зростання всіх операційних витрат. Найбільшою мірою – практично у 5 разів – зросли витрати на збут та інші операційні витрати. В 2,65 рази збільшилася сума адміністративних витрат. В цілому ж з 2013 року по 2018 рік загальна сума операційних витрат зросла більш ніж у 3 рази, склавши у звітному 2018 році 1.785.583 тис. грн. проти 557.713 тис. грн. у базовому 2013 році.

Деякі розбіжності в динаміці операційних витрат за видами, що спостерігалися протягом аналізованого періоду, обумовили незначні зміни в структурі операційних витрат за видами.

4. За результатами аналізу динаміки складу операційних витрат за економічними елементами з 2013 р. по 2018 р. слід сформулювати наступні висновки.

Найбільшою мірою як в абсолютному, так і в відносному виразі зросли матеріальні витрати: на 974 млн. 263 тис. грн., або на 220,07 %. Відмічене зростання матеріальних витрат пов'язане як зі збільшенням фізичних обсягів виробництва, так і зі зростанням цін на сировину. І в першу чергу, цін на мідь – основну сировину кабельного виробництва.

Значне зростання спостерігається за витратами на оплату праці (219,34 %), іншими операційними витратами (183,52 %) та амортизаційними відрахуваннями. Найменш динамічно протягом аналізованого періоду зростали відрахування на соціальні заходи (78,96 %).

5. Результатом відзначеної вище динаміки витрат за окремими економічними елементами з'явилися деякі зміни в структурі операційних витрат в ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель». Найбільшою мірою структурні зміни торкнулися матеріальних витрат. Питома вага витрат за даним економічним елементом в загальній сумі операційних витрат підприємства

збільшилася на 2,46 відсоткових пунктів, склавши у звітному році 78,22 % проти 75,76 % у базовому 2013 році.

Слідством відміченого зростання частки матеріальних витрат в загальній сумі операційних витрат з'явилося скорочення питомої ваги всієї решти економічних елементів операційних витрат ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» (за винятком витрат на оплату праці).

Таким чином, можна укласти, що в результаті відмічених вище структурних змін у складі операційних витрат продукція ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель», придбала ще більш виражений матеріаломісткий характер, що і визначає напрями пошуку основних резервів зниження витратоємності продукції.

6. Найважливішою задачею управління витратами на промисловому підприємстві є скорочення питомої величини (з розрахунку на 1 грн. реалізованої продукції) накладних витрат. І, в першу чергу, невиробничих витрат, до складу яких входять адміністративні витрати і витрати на збут. Це досягається за рахунок скорочення як абсолютної, також і відносної величини вказаних витрат.

Результати проведеного аналізу свідчать про незначне (на 0,73 відсоткових пунктів) збільшення частки накладних витрат в повній собівартості реалізованої продукції ПАТ «Одескабель» з 2013 р. по 2018 рік, незважаючи на те, що на протязі аналізованого періоду рівень даного показника мав різноспрямовану динаміку і варіював в межах від 9,72 % в 2015 р. до 11,71 % у 2018 р.

За період з 2013 р. по 2018 рік питома вага адміністративних витрат в собівартості реалізованої продукції скоротилася на 1,15 відсоткових пунктів (або на 15,94 %) і склала у звітному 2018 році 6,09 % проти 7,24 % у базовому 2013 році. Розглянуту динаміку питомої ваги адміністративних витрат безперечно слід вважати позитивним явищем.

З 2015 року на підприємстві склалася яскраво виражена тенденція

щорічного збільшення абсолютної величини витрат на збут. В результаті чого суттєве зросла їх питома вага в загальній сумі операційних витрат: з 3,74 % в 2013 р. до 5,62 % в 2018 році. Тобто на 1,89 відсоткових пунктів. Враховуючи специфіку комерційної діяльності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» і низький рівень витрат на збут у базовому 2013 році, зростання абсолютної і відносної величини даних накладних витрат слід вважати край позитивним явищем.

7. Найважливішою складовою частиною дослідження резервів зниження витратемності продукції є аналіз динаміки її основних показників. З 2013 р. по 2018 рік в ПАТ «Одескабель» відсутня певна тенденція в динаміці рівня матеріалоемності продукції. Зростання даного показника спостерігається у 2014, 2016 і 2017 роках, зниження – у 2015 і 2018 роках. В цілому ж з 2013 р. по 2018 рік рівень матеріалоемності продукції ПАТ «Одескабель» збільшився на 4,45 коп., або на 5,87 % при середньорічному зростанні показника на 0,89 коп. (1,17 %).

8. Також протягом аналізованого періоду в ПАТ «Одескабель» відсутня певна тенденція і в динаміці рівня зарплатоемності продукції. Однак, починаючи з 2016 року, зростання даного показника набуває характеру тенденції, завдяки якій її рівень збільшився на 3,51 коп. В цілому ж з 2013 р. по 2018 рік зарплатоемність продукції ПАТ «Одескабель» зменшилася на 0,54 коп., або на 5,63% при середньорічному скороченні показника на 0,13%.

9. З 2013 р. по 2016 рік в ПАТ «Одескабель» склалася стійка тенденція зменшення рівня амортизуючості продукції. Середньорічне скорочення даного показника протягом вказаного періоду склало 0,51 коп., або 18,59 %. В 2017 році вказана тенденція була змінена, і за період з 2016 р. по 2018 р. рівень даного показника збільшився на 0,96 коп. (79,64%). В цілому ж з 2013 р. по 2018 рік рівень амортизуючості продукції ПАТ «Одескабель» зменшився на 0,56 коп., або на 20,56 %.

10. З 2012 р. по 2015 рік в ПАТ «Одескабель» склалася стійка тенденція

зменшення витрат на 1 грн. реалізованої продукції. При середньорічному скороченні даного показника на 8,12 коп. (7,60 %) його рівень протягом вказаного періоду зменшився на 24,37 коп. і склав у 2015 р. 82,46 коп. В 2016 ж році дана позитивна тенденція була змінена, і за період з 2015 р. по 2018 р. рівень даного показника збільшився аж на 14,26 коп. (17,29 %). В цілому ж з 2012 р. по 2018 рік витрат на 1 грн. реалізованої продукції в ПАТ «Одескабель» зменшилися на 3,85 коп. (4,15 %), склав у звітному році 96,73 коп.

11. Одна з найважливіших задач аналізу динаміки досліджуваного економічного показника полягає у виявленні й кількісній характеристиці основної тенденції його розвитку. Основну тенденцію можна представити як графічно, так і аналітично – у вигляді рівняння (моделі) тренда.

В цілях виявлення вказаної тенденції нами були побудовані графіки і моделі тренда для п'ятьох форм аналітичного виразу динаміки витрат на 1 грн. реалізованої продукції в ПАТ «Одескабель». Порівняльний аналіз результатів моделювання по коефіцієнту детермінації R^2 дозволив визначити модель тренда, яка найкращим чином характеризує динаміку аналізованого показника. А саме, поліном 2-го ступеню.

Аналіз побудованої моделі дозволив зробити висновок, що на підприємстві склалася тенденція сповільненого зменшення показника витрат на 1 грн. реалізованої продукції. Дана тенденція є негативною. Так, якщо дана тенденція збережеться і в наступному, то вже в 2019 році рівень даного показника зросте на 14,36 коп. і складе 111,09 коп.

12. Результати проведено у другому розділі аналізу яскраво свідчать про гостроту проблеми зниження витратоємності продукції ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» і необхідність розробки дієвих заходів, спрямованих на вирішення даного завдання.

Це потребує використання принципово нових підходів щодо управління поточними витратами на підприємстві, заснованих на досягненнях сучасної

економічної науки і господарської практики.

Сумісно з фахівцями економічної служби ПАТ «Одескабель» нами обґрунтовано конкретні пропозиції щодо підвищення дієвості системи управління витратоємністю продукції на підприємстві. Зокрема пропозиції, спрямовані на удосконалення:

- інструментарію факторного аналізу витратоємності продукції;
- методичних основ коригування поточних витрат з метою досягнення цільових показників;
- механізму стимулювання зниження витратоємності продукції.

Впровадження пропозицій і рекомендацій дозволить значне удосконалити інструментарій управління витратоємністю продукції на аналізованому підприємстві й суттєве підвищити дієвість всієї системи управління діяльністю ПАТ «Одескабель».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балабанов И.Г. Основы финансового менеджмента. – М. Финансы и статистика, 2000. – 528 с.
2. Безгін К. С. Порівняльний аналіз процесного та функціонального підходів до управління підприємством / К. С. Безгін, І. В. Гришина // Вісник економічної науки України. – 2009. – № 2 (16) – С. 3-7.
3. Біла О.Г. Управління витратами підприємства: теорія та практика / О.Г. Біла, І.Л. Боднарюк, Т.В. Мединська. - Львів: ЛКА, 2012. - 200 с.
4. Бизнес-процессы – основа эффективного управления предприятием [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.u-b-s.ru/publikacii/biznes-processy.html>.
5. Билык М. Дебиторская задолженность: как ею управлять? // Справочник экономиста №2. 2004 г. – С. 58-65
6. Бланк И.А. Управление прибылью. – К.: Ника-Центр, 1998. – 544 с. (Серия «Библиотека финансового менеджера»; Вып. 2).
7. Бланк И.А. Управление формированием капитала. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. – 512 с. (Серия «Библиотека финансового менеджера»; Вып. 4).
8. Богатин Ю.В., Швандар В.А. Оценка эффективности бизнеса и инвестиций: Учеб. пособие для вузов. – М.: Финансы, ЮНИТИ – ДАНА, 1999. – 254 с.
9. Боди, Зви, Мертон, Роберт К. Финансы. - М. «Вильямс», 2000г. - 592с.
10. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік / Ф.Ф. Бутинець та ін. - Житомир: ПП «Рута», 2005. - 480 с.
11. Вахрушина М.А. Управленческий анализ: выбор оптимального решения / М. А. Вахрушина. - М.: Омега-Л, 2004. - 431 с.
12. Голов С. Ф. Управленческий учет: Учебник. — К.: Либра, 2004. — 576 с.
13. Голов С.Ф. Управлінський бухгалтерський облік / С.Ф. Голов. В.І. Єфіменко. - К.: Скарби, 1998. - 378 с.

14. Градов А.П. Управленческий и производственный учет / А.П. Градов. - М.: ЮНИТИ, 2003. - 346 с.
15. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет / К. Друри; под ред. С.А. Табалиной. - М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997. - 560 с.
16. Егупов Ю. А. Выбор эффективного решения многокритериальной задачи формирования производственного плана предприятия // Ю. А. Егупов // Економіст. – 2008. - №11, С. 76-80.
17. Егупов Ю. А. Планирование инноваций как инструмент маркетингового и ресурсного обоснования производственной программы предприятия // Ю. А. Егупов // Вісник Черкаського університету. Серія Економічні науки. Випуск 103. – Черкаси, 2007. – С. 110-118.
18. Егупов Ю. А. Экономическая оценка производственной программы предприятия в условиях многономенклатурного производства // Ю. А. Егупов // Економіст. – 2012. - №3. - С. 50-54.
19. Егупов Ю. А., Литвинова В. А. Механизм обоснования эффективных путей и формирования оптимальной программы повышения конкурентоспособности продукции // Ю. А. Егупов, В. А. Литвинова // Економіст. – 2012. – №8. – С. 73-78.
20. Егупов Ю. А. Аналіз досягнення економічних критеріїв у процесі формування виробничої програми підприємства // Ю. А. Егупов // Формування ринкової економіки: зб. наук. пр. – Спец. вип. Економіка підприємства: теорія і практика: у 2 ч. – Ч. I – К.: КНЕУ, 2010. – С. 280-291.
21. Егупов Ю. А. Деякі аспекти аналізу безбитковості та окупності інвестиційних проектів // Ю. А. Егупов // Вісник соціально-економічних досліджень. Збірник наукових праць. Вип. 6 / Одес. держ. екон. ун-т.- Одеса: АТЗТ ІРЕНТТ, 2000. – С. 75-79.
22. Егупов Ю. А. Параметри виробничої програми сучасного промислового підприємства // Ю. А. Егупов // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 7. – С. 134-147.

23. Єгупов Ю. А. Планування виробничої потужності в контексті ресурсного обґрунтування виробничої програми підприємства // Ю. А. Єгупов // Економіст. – 2011. - №11. - С. 49-52.
24. Єгупов Ю. А. Про логіку побудови техніко-економічних розрахунків у бізнес-плануванні // Ю. А. Єгупов // Вісник соціально-економічних досліджень. Збірник наукових праць. Вип. 12 / Одес. держ. екон. ун-т. - Одеса: ОДЕУ, 2002. - С. 163-166.
25. Єгупов Ю. А. Система планів сучасного промислового підприємства // Ю. А. Єгупов // Економіст. – 2017. – № 5. – С. 13-21.
26. Єгупов Ю. А. Системний підхід до планування ресурсного забезпечення виробничої програми підприємства // Ю. А. Єгупов // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 10. – С. 126-137.
27. Єгупов Ю. А. Способи реалізації багатоцільового підходу до інтерактивної оптимізації виробничої програми промислового підприємства // Ю. А. Єгупов // Вісник соціально-економічних досліджень. Вип. 45 / Одеса: ОНЕУ, 2012. – 396 С. 88-95.
28. Єгупов Ю. А. Сучасні підходи до моделювання оптимальної виробничої програми промислового підприємства // Ю. А. Єгупов // Вісник соціально-економічних досліджень. Вип. 31. – Одеса: ОДЕУ, 2008. – С. 88-94.
29. Єгупов Ю. А. Таксономічний аналіз як інструмент інтерактивної оптимізації виробничої програми м'ясопереробного підприємства // Ю. А. Єгупов // Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Економічні науки. - №4, 2011. – С. 113-118.
30. Єгупов Ю. А. Форми і горизонт планування виробничої програми промислового підприємства // Ю. А. Єгупов // Економіка: реалії часу. Науковий журнал [Електронний ресурс]. – 2015. – № 2(18). – С. 243-249. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n2.html>
31. Єгупов Ю. А., Єгупова І. М. Об одном из подходов к решению «вечной» проблемы распределения косвенных затрат // Ю. А. Єгупов, І. М. Єгупова //

- Економіст. – 2012. - №1. - С. 28-33.
32. Єгупов Ю.А. Організація виробництва на промисловому підприємстві. Навчальний посібник // Ю.А. Єгупов // - К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 488 с.
33. Ефимов В. В. Размышления о процессном подходе / В. В. Ефимов // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://quality.eur.ru/DOCUM4/rpp.htm>.
34. Зверяков М. І. Промислова політика і механізм її реалізації / М. І. Зверяков // Економіка України. - 2016. - № 6. - С. 3-18.
35. Ивашкевич В.Б. Бухгалтерский управленческий учет / В.Б. Ивашкевич. - М., 2003. - 618 с.
36. Ивашкевич В.Б. Организация управленческого учета по центрам ответственности и местам формирования затрат / В.Б. Ивашкевич // Бухгалтерский учет. - 2000. - № 5. - С. 15-18.
37. Іщенко Я.П. Облікове забезпечення управління витратами у сільському господарстві: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 / Я.П. Іщенко. - К., 2010. - 21 с.
38. Керимов В.З. Управленческий учет и проблемы классификации затрат / В.З. Керимов, Е.В. Минина // Менеджмент в России и за рубежом. - 2002. – № 1. - С. 29-34.
39. Киселев А. Г. Бизнес-процессы и процессный подход: как преодолеть последствия консалтингового маркетинга / А. Г. Киселев // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://orgstructura.ru/business-processes-and-process-approach>.
40. Ковалев В. В. Финансовый анализ: методы и процедуры. - М. Финансы и статистика, 2001 г. - 560с.,
41. Кошевцова М. А. Організація управлінського обліку на підприємстві: японський досвід / М.А. Кошевцова // Вісник Донецьк. нац. ун-ту (Серія «Економіка і право»). - 2011. - Вип. 1, - Т. 1. - С. 160-165.
42. Кузнецова І. О. Моніторинг як складова процесу управління підприємством хлібопродуктів: теорія та методологія: (Монографія) / І. О. Кузнецова // –

- Одеса: «Друкарський дім», 2009. – 228 с.
43. Ластовецкий В. Классификация затрат производства / В. Ластовецкий // Экономика Украины. - 1999. - №3. - С. 78-81.
44. Логика процессного управления [Электронный ресурс]. – Режим доступа:<http://www.bpmcafe.ru/2012/11/bpm-vs.html>.
45. Мальцев С. В. Процессный подход к управлению: теория и практика применения / С. В. Мальцев // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cfin.ru/itm/bpr/t&p.shtml>.
46. Мескон М. Х., Альбер М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альбер, Ф. Хедоури // Пер. с англ. – М.: «Дело», 1992. – 702 с.
47. Методические рекомендации по формированию себестоимости продукции (работ, услуг), утвержденные приказом Госкомитета промышленной политики Украины от 02.02.2001 г. № 47. – 164 с.
48. Національні стандарти бухгалтерського обліку: нормативна база. – 6-те вид., доп. – Х.: Фактор, 2000. – 208 с
49. Невешкина Е.В. Управление затратами и ценообразование: применение в условиях кризиса. Практ. пособие. – М.: Издательство «Омега –л», 2010. – 134 с.
50. Олійник О.В. Паритет цін і формування собівартості продукції рослинництва в умовах інтенсифікації виробництва / О.В. Олійник, Х.М. Бадалов // Економіка АПК. - 2015. - № 6. - С. 47-53.
51. Орлов О.А. Все традиционные методы распределения накладных затрат не только бесполезны, но и вредны // Економіст. – 2007. – № 1. – с. 56-61.
52. Орлов О.О. Маржинальная прибыль в экономических расчетах на промышленных предприятиях: монография / О.А. Орлов, Е.Г. Рясных изд. 2-е, переработ. и дополн.-К.: Освіта України. 2011. – 192 с.
53. Осипов В.И. Экономика предприятия: [Учебник]. – Одесса: Маяк, 2005. – 720 с.

54. Павлова Г.Є. Трансакційні витрати як інноваційний об'єкт обліку і контролю / І.П. Приходько, Г.Є. Павлова, М.К. Васюта // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: щорічник. - Вип. 19: у 2 ч. Ч. 1/ за ред. М.В. Лазаровича. - Тернопіль : ТНЕУ, 2014. - С. 121-129.
55. Палий В.Ф. Основной капитал и оборотные материальные активы: монография / В.Ф. Палий. - М.: Бератор-Пресс, 2003. - 200 с.
56. Панасюк В.М. Податковий облік / В.М. Панасюк, Є.К. Ковальчук, С.В. Бобрівець. - Тернопіль: Карт-бланш, 2002. - 264 с.
57. Покропивний С.Ф. Ефективність інноваційно- інвестиційної діяльності / С.Ф. Покропивний, А.П. Новак / КНЕУ ім. В. Гетьмана. - К., 1997. - 184 с.
58. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. - Тернопіль, Економічна думка, 2001р. - 454 с.
59. Репин В. В. «Сквозные» процессы в системе управления: миф или реальность? // Методы менеджмента качества. – 2003. – № 6. – С. 4-8.
60. Румянцева Е. Механизм реорганизации финансовой функции предприятия// Проблемы теории и практики управления №1, 2002 - стр. 83-88
61. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. - Минск, Новое знание, 2001 г., - 688 с.
62. Садеков А.А., Лисова Н.А. Инвестиционная привлекательность предприятия (методология и методика оценки). Донецк. - Донецкий ГУЭТ, 2001. - 270 с.
63. Своробович Л. Н., Егупов Ю. А. Методические основы формирования системы материального поощрения на машиностроительных предприятиях // Л. Н. Своробович, Ю. А. Егупов // Науковий вісник. Од. держ. екон. ун-т. Всеукр. асоц. молод. наук. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2010. - №10 (111). – С. 210-223.
64. Семенова В. Г. Управління інтелектуальною власністю підприємств: теорія та практика. Монографія / В. Г. Семенова. – Одеса: Атлант, 2015. – 321 с.
65. Скоропад І.С. Механізм управління витратами підприємства / І.С.

- Скоропад, Б.Р. Балюк // Науковий вісник НЛТУ України. - 2010. - Вип. 20.10. - С. 229- 232.
66. Собакарева А. В. Сравнение методик перехода к процессному подходу в управлении на предприятии / А. В. Собакарева // Проблемы современной экономики. Евразийский международный научно-аналитический журнал, 2007. – №4(24). [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=1731>.
67. Современные подходы к управлению [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.grandars.ru/college/biznes/podhody-k-upravleniyu.html>.
68. Турило А.М. Управління витратами підприємства / А.М. Турило, Ю.Б. Кравчук, А.А. Турило. - К.: Центр навч. літ., 2006. - 120 с.
69. Уайлман Э. Сокращение затрат / Эндрю Уайлман; Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес-Букс, 2009. – 198 с.
70. Управление затратами на предприятии: Учеб. / Под ред. Г. А. Краюхина. — СПб.: Издат. дом «Бизнес-пресса», 2000. — 276 с.
71. Управління витратами. Навч. посіб. / М.Г. Грещак, В.М. Гордієнко, О.С. Коцюба та ін.; За заг. ред. М.Г. Грещака. – К.: КНЕУ, 2008. – 264 с.
72. Холод Л. Л., Хрусталеv Е. Ю. Методы и инструментарий реализации процессного подхода / Л. Л. Холод, Е. Ю. Хрусталеv // Журнал «Знание. Понимание. Умение. – 2007. – № 4. – С. 126-135.
73. Хорнгрен И. Т., Фостер Дж. Бухгалтерский учет: управленческий; аспект: Пер. с англ. — М.: Финансы и статистика, 1995. — 416 с.
74. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: Навч. посібник. - Київ: ЦУП, 2002, - 656 с.
75. Шепеленко Г.И. Экономика, организация и планирование производства на предприятии // Учебное пособие для студентов эк-х факультетов и вузов. 5-е изд., доп. и перераб. – М.: ИКЦ «Март»; Ростов-на-Дону: Издательский центр «Март», 2004. – 608 с.
76. Шкода Н.П. Вибір методів управління непрямими витратами /

Н.П. Шкода // Вісн. Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля. - 2011. - № 8 (162). - Ч. 1. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.

77. Ямпольская Д., Зонис М. Центр Креативных Технологий. Процессный, системный и ситуационный подходы к управлению [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.inventech.ru/lib/management/management-0009/>.
78. Hiromoto T. Another hidden-Japanese Management Accounting / T. Hiromoto // Harvard Business Review. – 1988, July-August. – P. 4-7.